

Voordat we inhoudelijk de begroting bespreken willen wij onze waardering uitspreken voor de inzet die door ambtenaren en college is geleverd. Zoals inmiddels gebruikelijk plaatsen wij opnieuw een kanttekening bij de complexiteit en leesbaarheid van deze begroting. Daarnaast missen we inzicht in de concrete doelen en indicatoren en een duidelijke weergave van de verschillen. Wat is nu in deze begroting nieuw ten opzichte van vorig jaar? Wanneer dit wel aanwezig was geweest, zou dit het werk van de raad vereenvoudigen en onze controlerende taak beter uitvoerbaar maken.

Zwolle is een aantrekkelijke stad om te wonen, maar er zijn nog veel uitdagingen waar Zwolle de komende tijd voor staat. Het CDA wil zich daarbij laten leiden door onderlinge solidariteit, het streven naar gerechtigheid, de gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheid en individu en tenslotte het besef rentmeester te zijn van deze aarde. We zetten ons in om de klimaatcrisis het hoofd te bieden en leefbaarheid van de stad te vergroten. We willen samenwerken aan een stad die we door willen geven aan onze kinderen en volgende generaties.

Ons streven is dat iedere Zwollenaar volwaardig mee kan doen en kan genieten van wat de stad te bieden heeft. Degenen in onze stad die door armoede, laaggeletterdheid, schulden, lichamelijk of geestelijke beperkingen kwetsbaar zijn, mogen we niet uit het oog verliezen.

Er zijn drie thema's die wat het CDA betreft extra aandacht verdienen:

1. Wonen: we moeten er alles aan doen zodat iedereen die in Zwolle wil wonen ook een betaalbare woning vindt.
2. Omzien naar elkaar: we moeten ervoor zorgen dat iedereen die een steuntje in de rug nodig heeft om waardig en volwaardig mee te doen in de samenleving, die steun ook krijgt. Dat kan zijn door de gemeente die naast je staat, maar dat kan ook door sociale netwerken en wijkstructuren.
3. Betrouwbare & toegankelijke overheid: Uitgangspunt is dat de overheid naast de burger staat, waarbij we transparant handelen op basis van vertrouwen en gelijkwaardigheid. Hierbij hoort een eerlijke en juiste informatievoorziening naar inwoners.

Inclusieve samenleving

Als CDA kiezen we voor een inclusieve stad en willen wij een tweedeling in de samenleving voorkomen en tegengaan. Er zijn zorgen over een toenemende groep Zwollenaren die niet volwaardig kan meekomen op gebied van wonen, werken en welzijn. Er zijn Zwollenaren die geen eerste woning kunnen vinden, terwijl ze dat wel graag zouden willen. Voor de starter, leraar, verpleegkundige of installateur is het veel moeilijker om een huis te kopen. Een grote groep inwoners heeft te maken schuldenproblematiek en er is sprake van toenemende energiearmoede. Inwoners die de weg niet kunnen vinden naar het juiste loket bij instanties hebben recht op duidelijke en begrijpbare communicatie, om een verdere tweedeling te voorkomen. Er zijn zorgen over toenemend middelengebruik onder Zwolse jongeren, hier moet echt meer aan gedaan worden. Enerzijds door sterker in te zetten op preventie, en anderzijds nog scherpere handhaving. We hebben te maken met kwetsbare jongeren en statushouders, die veelal zonder goede startkwalificatie de arbeidsmarkt betreden. Daarnaast is in een opgaande conjunctuur het echt verbazingwekkend dat er bijna 4000 Zwollenaren in de bijstand zitten. Er ligt wat ons betreft

een grote verantwoordelijkheid bij de gemeente om mensen te activeren, om volwaardig mee te doen.

Wonen

In de afgelopen periode is er stevig ingezet op het ontwikkelen van meer projecten zodat er meer woningen komen en de krapte verminderd. Echter, dit lijkt niet genoeg te zijn gezien de moeite die het kost om voor starters aan een betaalbare woning te komen. Het gaat om het vinden van een goede balans tussen uitbreiden en inbreiden, tussen woningen voor jong, oud en studenten, tussen betaalbaar, huur en luxere koop, tussen hoogbouw en grondgebonden en tussen bouwen en groen. In alle segmenten moet gebouwd worden. Er zijn twee punten in het kader van wonen die we specifiek willen noemen:

1. Het CDA mist echter een overstijgend plan hoe we de tekorten, en voornamelijk in lagere prijssegmenten, tegemoet komen. Voor de starter, leraar, verpleegkundige of installateur is het veel moeilijker om een huis te kopen. Zij worden verplicht dure particuliere huur te betalen. Dit leidt tot een verdere verdieping van een tweedeling. Met alleen nog maar woningen voor mensen die relatief veel te besteden hebben. Het CDA mist een evenwichtig opgestelde betaalbaarheidsagenda, waar onder andere financiële arrangementen, tijdelijke woonvormen en intensiveren van gebruik van bestaande gebouwen een plek in hebben. Voor dit laatste heeft het CDA een suggestie die onafhankelijk van anderen componenten van de betaalbaarheidsagenda effectief uitgevoerd kan worden. In een aantal Zwolse wijken is het aantal inwoners de afgelopen 20-25 jaar met meer dan 10 procent afgenomen. Grote kans dat er kamers leegstaan en dat Zwollenaren onder voorwaarden bereid zijn om leegstaande kamers aan te bieden aan een woningzoekende. Iedereen kan hiervoor zijn eigen afwegingen hebben, zoals gezelligheid, tegengaan van eenzaamheid of een aantrekkelijk financieel perspectief. **Het CDA stelt dan ook voor om als pilot een vrijblijvende brief te sturen naar huishoudens in een wijk waarvan we weten dat het aantal inwoners daar sterk is afgenomen en waar dus potentieel mogelijkheden liggen.**
2. Het aantal inbreidingslocaties is beperkt, we verplichten inwoners op termijn in gestapelde bouw te wonen, terwijl er ook een substantiële groep is die een huis met een tuin wil. Op basis van de huidige plannen is er vanaf 2028 geen uitbreidingslocatie beschikbaar, wanneer Stadshagen en Harculo zijn volgebouwd. Wij nemen het college kwalijk dat er nog steeds geen uitleglocatie is aangewezen of vooronderzoeken zijn opgestart naar een uitleglocatie.

Omzien naar elkaar

In onze samenleving is omzien naar de medemens en waar mogelijk deze helpen en ondersteunen gewoon. Daar mogen we trots op zijn. Omzien is dus niet iets wat je op kan leggen, maar iets wat vanzelfsprekend bij de inwoners van onze stad ligt. Vaak is dit vrijwilligerswerk of mantelzorg. Verenigingen met al hun vrijwilligers zijn de motor van onze samenleving, zonder kunnen we niet. We willen de verenigingen ondersteunen en helpen zodat zij hun rol in de Zwolse samenleving kunnen vervullen. We willen niet de sport, cultuur en muziekbeoefening frustreren, maar meedenken hoe de vereniging nog beter kan functioneren. Daarnaast zien wij ook een preventieve rol voor verenigingen en culturele of sportorganisaties, bijvoorbeeld als het gaat om jeugdzorg. Naar onze mening worden veel kinderen snel gediagnosticeerd. In plaats van met hulp en medicijnen willen wij deze kinderen via cultuuronderwijs, sport, scouting, muziek, etc. preventief helpen. Een mooi voorbeeld van geleerde lessen tijdens corona vinden we de verbeterde samenwerking als het gaat om jeugdzorg. Betrokken partijen in het maatschappelijk voorveld zoals sociaal wijkteams, scholen, enz. werken goed samen om kwetsbare jeugd en gezinnen in beeld te houden. Lessons learned moeten we zien vast te houden.

De nieuwe coronamaatregelen zorgen er in praktijk voor dat vrijwilliger vaker ingezet worden als handhaver, terwijl zij hiervoor niet zijn opgeleid. Sommige vrijwilligers zijn zelfs angstig om deze verantwoordelijke taak op zich te nemen, waarbij zij te maken kunnen krijgen met verruwing en heftige/boze reacties. Organisaties die voor een groot deel afhankelijk zijn van vrijwilligers zien hen steeds vaker niet terugkeren. Organisaties in het maatschappelijk middenveld vertellen ons dat het van belang is dat de gemeente zich proactief opstelt en niet reactief. Denk bijvoorbeeld aan inzet van professionele trainers, beveiligers of boa's, zodat vrijwilligers beter toegerust ingezet kunnen worden. Zeker omdat hier vanuit het Rijk landelijk 45 miljoen voor beschikbaar is gesteld. **Graag dienen we hiervoor een motie in.**

Betrouwbare en toegankelijke overheid

De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom. Daarom is voor het CDA de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening een onderwerp dat voortdurende aandacht nodig heeft. Ook al gaat er veel goed, er is ook ruimte voor verbetering en modernisering. Van inwoners krijgen we regelmatig berichten over langdurige vergunningstrajecten, gewoon niet teruggebeld worden of onbegrijpelijke communicatie. We willen een toegankelijke overheid zijn voor onze inwoners en in elke wijk een gemeentelijke wijkwinkel realiseren. Waar dagelijks medewerkers aanwezig zijn, die inwoners persoonlijk te woord staan, kunnen meedenken over vragen en waar nodig doorverwijzen. In het buitengebied is al jaren succesvol een erfcoach actief. Die onafhankelijk en in vertrouwen met agrariërs en particuliere erfeigenaren meedenkt over vragen en waar nodig doorverwijst naar de juiste contactpersoon. Tot voor kort volledig gefinancierd door provincie Overijssel en naar de toekomst toe mede gefinancierd door derden, waaronder mogelijk gemeente Zwolle. Het CDA kiest voor borging van deze erfcoach en dient een motie in.

Voorzitter, het CDA pleit voor voorzichtigheid. Het overschot op de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door meevallers in inkomsten MPV en extra geld vanuit het Rijk (deels ter compensatie) voor jeugdzorg. Wij willen voorkomen dat we moeten bezuinigen op voorzieningen voor inwoners als het een keertje tegen zit. Verder zijn we voorlopig nog niet af van corona. Bij de begroting van 2020 heeft het CDA een motie ingediend voor een corona-herstelfonds. Diezelfde motie zouden we nu weer in kunnen dienen, maar we nemen aan dat het college in de context van die motie hier aandacht aan zal besteden via het sociaal herstelplan.

Één groep die we tot nu toe nog niet genoemd hebben in onze bijdrage betreft de senioren. En met het oudste raadslid in onze fractie, die geen mogelijkheid voorbij laat gaan om voor het belang van senioren op te komen, kan dat niet onopgemerkt voorbijgaan. Deze begrotingsraad is wegens verhuizing de laatste die hij bij zal wonen. En dat laten we niet zomaar voorbijgaan. De heer Elfers stelde samen met de seniorenraad voor de verkiezingen van 2018 een plan op. Één van de componenten van dat plan bieden wij deze raad aan in een motie. We roepen u als raad op om het college te verzoeken zich in te spannen een aansprekende, grote seniorenbeurs te organiseren. Een Zwolse beurs mét bovenregionale uitstraling.

Zwolle moet een aantrekkelijke en inclusieve stad blijven, waar mensen goed kunnen wonen en werken, waar degenen die hulp nodig hebben om volwaardig te kunnen leven die hulp ook krijgen. En wanneer inwoners te maken hebben met een overheid, zij een dienstbare overheid treffen die werkt op basis van vertrouwen.